

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента
Карташової Ж.Ю. на дисертацію Сюй Цзяюй «Методичні засади
етнокультурної підготовки майбутнього вчителя музики у процесі
фахового навчання» представлену на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук зі спеціальності
13.00.02 – теорія та методика музичного навчання
спеціалізованою вченою радою Д 26.053.08 у Національному
педагогічному університеті імені М.Драгоманова

Актуальність дослідження Сюй Цзяюй зумовлено значними змінами в теорії та практиці мистецької освіти, спрямованої на формування творчої особистості майбутнього вчителя музики. Такий підхід передбачає потребу підготовки фахівців у галузі музичного мистецтва, здатних не лише демонструвати свої педагогічні здібності, а й презентувати прогресивний стиль педагогічної роботи. Адже проблема етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики, що забезпечується у процесі фахового навчання, дозволяє сучасній загальноосвітній школі уникати конфліктів на міжетнічному ґрунті, виховувати учнів на основі національної толерантності, зберігаючи й транслюючи, разом з тим, цінності власної етнічної культури. Основою підготовки такого вчителя музики є залучення до процесу фахового навчання етнокультурних традицій і цінностей, що є важливим фактором розвитку кожного суспільства.

З огляду на це, дисертаційне дослідження Сюй Цзяюй висвітлює методичні засади етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики у процесі фахового навчання, що сприяють засвоєнню ними цінностей етнокультури, трансформацію означених цінностей у їх свідомості на погляди і переконання, що складає основу етнокультурної підготовки, має відбуватися в етнопедагогічному аспекті, оскільки, по-перше, етнопедагогічна культура є важливою складовою етнокультури, по-друге, саме етнопедагогічний аспект забезпечує зв'язок між етнокультурною й педагогічною діяльністю.

У дисертації Сюй Цзяюй логічно й послідовно визначено науковий апарат дослідження, що надає досить чітке уявлення про міру наукової новизни і ступінь вирішення його провідних завдань. Відповідно до мети науково-дослідної роботи, котра полягає у розробці, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці та впровадженню методичних засад формування етнокультурної підготовленості майбутніх учителів музики, дисертант визначає об'єктом дослідження процес їх фахового навчання, а його предметом – методичні засади формування етнокультурної підготовленості студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів.

До наукових результатів дослідження Сюй Цзяюй, що дають підстави кваліфікувати його як новий науковий напрям, відноситься розробка, теоретичне обґрунтування й упровадження методичних засад формування етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики у процес фахового навчання; визначення специфіки та компонентної структури етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики; розробка критеріїв, показників та рівнів сформованості етнокультурної підготовленості студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів; виявлення динаміки та послідовності етапів формування етнокультурної підготовленості майбутніх учителів музики у процесі фахового навчання; визначення особливостей фахового навчання студентів у контексті цінностей та виховних ідеалів української етнокультури.

Авторське уточнення визначення етнокультурної підготовки майбутнього вчителя музики полягає в розгляді його як одного з важливих сегментів фахового навчання, що передбачає спрямованість на формування у студентів патріотизму, активної громадянської позиції, етнічної самоідентифікації у поєднанні із етнічною толерантністю, готовністю до полікультурної комунікації в багатонаціональному середовищі. Дисертантом визначено, що етнокультурна підготовка майбутнього вчителя музики базується на засвоєнні ними системи цінностей етнокультури у цілому, а також національної музичної культури, музичної етнопедagogіки,

трансформованих у свідомості в погляди та переконання, а також на сукупності набутих знань, умінь і навичок, умінні вільно володіти ними та застосовувати у подальшій фаховій діяльності, що обумовлює сформованість етнокультурної компетентності.

Важливими структурними складовими етнокультурної підготовки майбутнього вчителя музики у процесі фахового навчання виступають ціннісно-спрямувальний, когнітивно-операційний та фахово-діяльнісний компоненти, що забезпечують вмотивованість і цілеспрямованість, осмисленість і цілісність, ефективність і результативність дій щодо досягнення цілей мистецької діяльності.

Розроблену й апробовану методику формування етнокультурної підготовленості майбутнього вчителя музики у процесі фахового навчання створено згідно із сформульованими принципами й розробленими педагогічними умовами їх утілення. Процес формування етнокультурної підготовленості студентів складається з послідовних етапів педагогічної роботи, а саме: інтенціонально-мотиваційного, компетентнісно-поглиблюючого та рефлексивно-творчого. Достовірність отриманих Сюй Цзяюй експериментальних результатів забезпечується реалізацією комплексної методики дослідження, що є адекватною його меті, завданням, логічній структурі та науковому апарату. Якісний та кількісний аналіз отриманих у результаті педагогічних зрізів даних засвідчив позитивні зміни показників рівнів сформованості означеного феномена та довів ефективність розроблених методичних засад формування етнокультурної підготовки майбутнього вчителя музики.

Вірогідність і аргументованість результатів дослідження забезпечується методологічною та теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій дисертації; комплексним використанням методів науково-педагогічного пошуку, відповідних до об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження; результатами кількісної та якісної експериментальної перевірки ефективності методичних засад розробленої поетапної методики;

отриманими позитивними результатами, що підтверджуються статистичною обробкою експериментальних даних. Вірогідність отриманих результатів забезпечується також репрезентативністю вибірки груп студентів, котрі брали участь в експерименті, логічною вмотивованістю його етапів, адекватністю діагностичного інструментарію та об'єктивністю математичного аналізу статистичних даних. Здійснений дисертантом якісний та кількісний аналіз значного теоретичного та емпіричного матеріалу дозволяє визнати повну обґрунтованість отриманих висновків.

Основні теоретичні положення, практичні результати та висновки проведеного Сюй Цзяюй дослідження висвітлено у 7 публікаціях автора, в тому числі у 5 статтях у провідних фахових виданнях, 1 міжнародній статті, а також оприлюдненні на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Автореферат дисертації повністю відповідає її основному змісту.

У цілому високо оцінюючи дисертаційне дослідження Сюй Цзяюй, у дискусійному плані висловлюємо деякі зауваження та побажання:

1. Враховуючи важливість етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики, доцільно було б більш детально розкрити ціннісну сутність етнокультури в процесі фахового навчання студентів факультетів мистецтв та виокремити специфічні особливості цього процесу.

2. З позиції розкриття специфіки даного дослідження, варто було б акцентувати увагу на більш детальному аналізі рефлексивного підходу до етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики.

3. Оскільки важливим структурним елементом формування етнокультурної підготовленості студентів є когнітивно-операційний компонент, доцільно було б передбачити механізми стимулювання майбутніх учителів музики до вирішення складних музично-педагогічних завдань, які виникають у практичній діяльності.

4. У розроблених автором методичних засадах формування етнокультурної підготовленості майбутніх учителів музики, на наш погляд,

важливою засадою виступає запровадження системи контролю етнопедагогічних, етнологічних, етномузичних знань і умінь студентів у сукупності відповідних методів, що забезпечують всебічність і вірогідність перевірки рівня етнокультурної підготовки на різних етапах процесу фахового навчання. Бажано було б розкрити, якою мірою ця методична засада забезпечує ефективність етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики.

5. На нашу думку, бажано було б навести більше прикладів різних розроблених автором експериментальних методик на рефлексивно-творчому етапі формувального експерименту.

Зазначенні зауваження та побажання носять рекомендаційний характер та суттєво не впливають на якість виконання дисертаційного дослідження.

ВИСНОВОК: враховуючи актуальність, новизну, оригінальність, завершеність, самостійність і цілісність дисертації «Методичні засади етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики у процесі фахового навчання», особистісний внесок дослідника в теорію і практику сучасної музичної педагогіки вищої школи, зміст і оформлення результатів якого відповідають стандартним вимогам Порядку присудження наукового ступеня та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року за № 567 щодо кандидатських дисертацій, а її автор Сюд Цзяюй заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – “Теорія та методика музичного навчання”.

Офіційний опонент кандидат
педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка

Ж.Ю. Карташова